

Notatka dotycząca publikacji "Podmioty gospodarcze według rodzajów i miejsc prowadzenia działalności w 2003 r."

Opracowanie jest kontynuacją ukazujących się od 1997 r. publikacji, w których prezentowane są szczegółowe dane o strukturze rodzajowej działalności przedsiębiorstw oraz o działalności przedsiębiorstw w przekroju terytorialnym.

Obowiązek przekazania danych statystycznych za rok 2003 na formularzu SP "Roczną ankietę przedsiębiorstwa" nałożony został na podmioty gospodarcze, których liczba pracujących na dzień 30 listopada 2003 r. przekraczała 9 osób, prowadziły księgi rachunkowe lub księgę przychodów i rozchodów, prowadziły działalność gospodarczą, a podstawowy rodzaj tej działalności wg Polskiej Klasyfikacji Działalności zaliczony został do jednej z niżej wymienionych sekcji:

(B)"Rybołówstwo i rybactwo", (C)"Górnictwo i kopalnictwo", (D)"Przetwórstwo przemysłowe", (E)"Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę", (F)"Budownictwo", (G)"Handel i naprawy", (H)"Hotele i restauracje", (I)"Transport, gospodarka magazynowa i łączność", (K)"Obsługa nieruchomości i firm; nauka".

Na ogólną liczbę 56310 przedsiębiorstw, które złożyły sprawozdania, 2211 podmiotów (tj. 3,9%) rozpoczęło działalność w 2003 r., w tym 412 przedsiębiorstw powstało jako nowe. Wśród podmiotów, które rozpoczęły działalność w badanym okresie 83,3% stanowiły przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 49 osób. Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących od 50 do 249 osób stanowiły 14,4%, natomiast o liczbie pracujących powyżej 249 osób - łącznie 2,3%. W poszczególnych sekcjach największy odsetek nowych przedsiębiorstw podejmował działalność w sekcji H"Hotele i restauracje" (7,9%), najmniejszy w sekcji B"Rybołówstwo i rybactwo" (1,4%) .

Rodzaje działalności prowadzone przez przedsiębiorstwa.

Jednorodny charakter produkcji - analizowany na poziomie klasy PKD - wykazała co druga badana jednostka. Wartość przychodów ze sprzedaży produktów i towarów uzyskanych przez te podmioty stanowiła 18,4% wartości przychodów wykazanej przez ogół badanych przedsiębiorstw. Jednocześnie 60,2% tej grupy to przedsiębiorstwa o liczbie pracujących do 20 osób.

W pozostałych przedsiębiorstwach, 2-3 rodzaje działalności wykazało 37,2% badanych podmiotów, 4-5 rodzajów - 8,0% podmiotów, 6-8 rodzajów - 3,4% podmiotów, powyżej 8 rodzajów działalności - 1,4% badanych przedsiębiorstw. Wprawdzie liczba podmiotów wykazujących więcej niż 5 rodzajów działalności stanowiła tylko niecałe 5% badanych przedsiębiorstw, to ich przychody były ważne i stanowiły 22,4% wartości przychodów ogółem. W sekcji E"Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę" udział ten wyniósł 59,4%, a w sekcji C"Górnictwo i kopalnictwo" - prawie 90%.

Ze szczegółowej analizy danych, dotyczących liczby rodzajów działalności prowadzonych w poszczególnych przedsiębiorstwach wynika, że istnieje wyraźna korelacja pomiędzy wielkością przedsiębiorstwa a różnorodnością prowadzonej przez nie działalności gospodarczej. W przedsiębiorstwach mniejszych, o liczbie pracujących poniżej 100 osób, ponad połowa przedsiębiorstw (55,4%) wykazała tylko 1 rodzaj działalności (wśród tych przedsiębiorstw prawie co drugie prowadziło uproszczoną ewidencję księgową, czyli księgę przychodów i rozchodów), 35,5% podmiotów prowadziło 2-3 rodzaje działalności, 6,5% 4-5 rodzajów działalności, zaś 2,1% 6-8 rodzajów działalności. Najbardziej zróżnicowaną rodzajowo działalność odnotował niewielki odsetek (0,5%) przedsiębiorstw o liczbie pracujących nie przekraczającej 100 osób wykazując prowadzenie ponad 8 rodzajów działalności.

W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 99 osób, tylko 17,0% jednostek prowadziło jeden rodzaj działalności, 47,8% 2-3 rodzaje, 17,1% 4-5 rodzajów, zaś 11% 6-8 rodzajów. Zdecydowanie wyższy (7,0%) był też w tej grupie odsetek podmiotów o bardziej zróżnicowanej strukturze prowadzonych działalności (powyżej 8 rodzajów).

Różnorodność prowadzonej przez przedsiębiorstwa działalności powoduje, że prezentowane przez statystykę wyniki agregowane na sekcje, działy, grupy, czy klasy PKD wg stosowanej metody przedsiębiorstw tj. wg podstawowego rodzaju prowadzonej działalności różnią się od wyników agregowanych na podstawie danych zawartych w badaniach strukturalnych. Z analizy przeprowadzonej na poziomie zagregowanym do sekcji PKD wynika, że w takich przekrojach najbardziej jednorodną działalność z punktu widzenia struktury uzyskiwanych przychodów prowadziły przedsiębiorstwa zaklasyfikowane do sekcji G"Handel i naprawy", sekcji E "Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę" oraz sekcji I"Transport, gospodarka magazynowa i łączność" (odpowiednio 94,1%, 92,6% i 90,0% przychodów ze sprzedaży produktów i towarów pochodziło z działalności mieszczącej się w kategorii rodzajów działalności zaliczonej do danej sekcji). W przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych według podstawowego rodzaju działalności do sekcji G"Handel i naprawy" największe przychody (poza działalnością z zakresu swojej sekcji) pochodziło z sekcji D,"Przetwórstwo przemysłowe", i K,"Obsługa nieruchomości i firm; nauka" (odpowiednio po 2,5% i 2,2%). Najbardziej różnorodną działalność na poziomie sekcji PKD prowadziły podmioty zajmujące się rybołówstwem i rybactwem (sekcja B) oraz górnictwem i kopalnictwem (sekcja C). W przedsiębiorstwach należących do sekcji B"Rybołówstwo i rybactwo" - 76,2% przychodów pochodziło z działalności z zakresu tej sekcji. Przychody związane z działalnością w sekcji G,"Handel i naprawy", wyniosły 13,0%, sekcji I,"Transport, gospodarka magazynowa" - 6,0%, sekcji K,"Obsługa nieruchomości i firm; nauka", - 3,3%. W przedsiębiorstwach zaklasyfikowanych według podstawowego rodzaju działalności do sekcji C "Górnictwo i kopalnictwo" jedynie 76,0% przychodów pochodziło rzeczywiście z działalności z zakresu tej sekcji. Pozostały odsetek to przychody związane przede wszystkim z przetwórstwem przemysłowym (sekcja D) - 18,4%.

Przedsiębiorstwa według lokalizacji działalności.

Badane przedsiębiorstwa wykazały działalność w 128285 jednostkach lokalnych, w tym w 34982 sklepach stanowiących samodzielne jednostki lokalne. Na jedno przedsiębiorstwo średnio przypadały zatem ponad 2 jednostki lokalne. Istotnie mniejszy był odsetek przedsiębiorstw prowadzących działalność w wielu miejscach niż tych, których działalność pod względem lokalizacji była bardziej skoncentrowana. Przykładowo, 12,9% przedsiębiorstw posiadało 2-5 jednostek lokalnych, 2,3% przedsiębiorstw posiadało 11-20 jednostek lokalnych, a już tylko 0,3% - więcej niż 40 jednostek lokalnych. Ta ostatnia grupa to głównie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe.

Liczba posiadanych jednostek lokalnych jest ściśle skorelowana z wielkością przedsiębiorstw określaną liczbą pracujących. Na jedno przedsiębiorstwo o liczbie pracujących do 99 osób przypadało przeciętnie 1,7 jednostki lokalnej , a na jedno przedsiębiorstwo o liczbie pracujących powyżej 99 osób - 5,7 jednostki lokalnej.

W badanej zbiorowości najwięcej przedsiębiorstw było zlokalizowanych (z punktu widzenia siedziby zarządu) w województwach: mazowieckim i śląskim (odpowiednio 8842 i 8173 przedsiębiorstw). Przedsiębiorstwa z tych dwóch województw uzyskały także najwyższe przychody ze sprzedaży produktów i towarów (mazowieckie 33,0% a śląskie 13,5% łącznych przychodów całej badanej populacji), zatrudniając odpowiednio 23,5% i 15,2% ogółu zatrudnionych.

Dostarczając danych o rzeczywistej lokalizacji działalności przedsiębiorstw, badania strukturalne pozwalają m.in na określenie rzeczywistej struktury przeciętnego zatrudnienia w układzie wojewódzkim. W załączonej tablicy przedstawione zostały wyniki porównań struktury zatrudnienia w

poszczególnych województwach wg rzeczywistego miejsca pracy oraz metody przedsiębiorstw. We wszystkich województwach - poza mazowieckim przesunięcie liczby zatrudnionych dokonuje się w kierunku na plus, najwięcej (15%-16%) w województwie lubelskim zachodniopomorskim i województwie lubuskim. W województwie mazowieckim zatrudnienie liczone wg jednostek lokalnych było natomiast o 26,5% mniejsze niż zatrudnienie liczone wg siedziby zarządu przedsiębiorstwa.

Województwa	Przeciętne zatrudnienie w etatach		
	wg siedziby zarządu przedsiębiorstwa	wg jednostek lokalnych ^{a)}	<u>rubr.2</u> <u>rubr.1</u>
	1	2	w %
Ogółem	4172813,9	4172813,9	100,0
Dolnośląskie	312598,9	331443,5	106,0
Kujawsko-Pomorskie	196343,8	217896,0	111,0
Lubelskie	137073,8	159280,3	116,2
Lubuskie	86078,2	99273,2	115,3
Łódzkie	248910,0	274295,5	110,2
Małopolskie	303185,8	310528,9	102,4
Mazowieckie	980964,3	720791,2	73,5
Opolskie	86758,2	93821,0	108,1
Podkarpackie	190577,5	209194,8	109,8
Podlaskie	81715,8	92881,6	113,7
Pomorskie	197472,7	222445,5	112,6
Śląskie	632439,7	668796,1	105,7
Świętokrzyskie	94503,2	104012,3	110,1
Warmińsko-Mazurskie	109052,2	124466,6	114,1
Wielkopolskie	386980,9	395508,9	102,2
Zachodniopomorskie	128158,9	148178,6	115,6

^{a)} bez pracowników zatrudnionych w jednostkach lokalnych będących poza granicami kraju